

Dr Marek Jastrzębski

Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku

**W TROSCE O WSPÓŁCZESNĄ RODZINĘ.
TEORIA, BADANIA, WSPARCIE.
UJĘCIE INTERDYSCYPLINARNE**

**Pod redakcją Jadwigi Izdebskiej i Agaty Popławskiej,
Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku,
Białystok 2013, ss. 378, ISBN 978-83-61612-20-9**

Prezentowana książka podejmuje zagadnienie dzisiaj szczególnie istotne. Rodzina bowiem – w wyniku współczesnych przemian społeczno-kulturowych – znalazła się w sytuacji trudnej. Oczywiście, nie jest to pierwsze dzieło w polskiej nauce pochyłające się nad tym problemem. Niewątpliwie jednak, w świecie szybkich przemian społecznych, nie sposób zasadnie twierdzić, że poświęcono już zbyt dużo, czy choćby wystarczająco dużo, uwagi badaniom problemów współczesnej rodziny. Jest to temat zbyt ważny dla egzystencji człowieka w ogóle. Jak bowiem słusznie podkreśla we wstępie Jadwiga Izdebska, współczesna rodzina – mimo doświadczanych trudności – *jest ciągle wspólnotą najważniejszą, niezastąpioną, najbardziej naturalną wspólnotą ludzką, życia i śmierci*. Co zatem warto podkreślić: nigdy dość

namysłu naukowego nad kondycją współczesnej rodziny. Autorzy prezentowanej książki podejmują ten ważki temat z perspektywy interdyscyplinarnej, co umożliwia bardzo szerokie (rzekłbym nawet: kompleksowe) ujęcie problematyki badawczej.

Książka składa się ze wstępu autorstwa Jadwigi Izdebskiej oraz czterech zasadniczych części monografii. Część pierwsza nosi tytuł *Rodzina w ujęciu interdyscyplinarnych zainteresowań* i składa się na nią pięć opracowań. W pierwszym tekście ks. Abp Edward Ozorowski wskazuje miejsce teologii wśród innych nauk o małżeństwie i rodzinie. Prezentuje również wkład teologii w zrozumienie podstawowych problemów rodziny i ich interpretację. Autorem następnego tekstu jest ks. Marian Nowak, który podejmuje badania nad rodziną w perspektywie interdyscyplinarnej. W rzeczonym opracowaniu można przeczytać między innymi o specyfice i trudnościach metodologicznych związanych z badaniami interdyscyplinarnymi, a także o zastosowaniu ich w dociekanii prawdy o procesach sakralizacji i desakralizacji małżeństwa i rodziny. Kolejny tekst napisał Marian Mraz, który zaprezentował antropologiczne i ksenologiczne spojrzenie na genezę relacji międzyludzkich. Ks. Andrzej Proniewski – w następnym rozdziale pierwszej części monografii – przedstawia problematykę rodziny w kontekście nauczania Benedykta XVI. Tekst zwięźający badania sygnalizowane w pierwszej części monografii napisał Tadeusz Wieczorek. Przedstawił w nim jakościowe podejście metodologiczne w badaniach nad rodziną.

Druga część książki: *Wspólnota rodzinna – jej wartość, funkcje, przemiany*, składa się z ośmiu rozdziałów. Tekst pierwszy, napisany przez Michała Balickiego, traktuje o przemianach współczesnej rodziny polskiej w kontekście transformacji systemowej. Wyciągając wnioski z opisu owych przemian, autor pokuślił się również o rekomendacje, jakie z tego opisu wynikają. Dylematy dotyczące życia współczesnej rodziny poddał refleksji w kolejnym rozdziale Jerzy Niemiec. W trzecim rozdziale drugiej części monografii Agata Cudowska analizuje orientacje życiowe młodych małżonków. Rozdziały: czwarty i siódmy – autorstwa Agaty Popławskiej i Izabeli Kaczyńskiej – poświęcone są problematyce autorytetu rodziców. Rozdział piąty drugiej części monografii, opracowany przez Tatianę Oniskiewicz, prezentuje zagad-

nienie przygotowania młodzieży do życia w rodzinie. W tej części monografii znajdują się jeszcze dwa teksty dotyczące problemu edukacji dzieci i młodzieży. Ich autorami są: Andrzej Puliński oraz Roman Gawrych.

Część trzecia prezentowanej książki traktuje o zagrożeniach strukturalnych i funkcjonalnych współczesnej rodziny. Całościowy obraz problemu przedstawia Jadwiga Izdebska w pierwszym spośród siedmiu rozdziałów tej części monografii. Autorka stawia problem wsparcia współczesnej rodziny w obliczu jej trudnej sytuacji życiowej. W kolejnych tekstach są omawiane różne aspekty zagrożeń strukturalnych i funkcjonalnych współczesnej rodziny. Marek Jasiński odnosi się do głównych obszarów konfliktów w relacjach małżeńskich. Eva Nanistova oraz Eva Klcovanska analizują problem przemocy domowej i możliwości pomocy z perspektywy sytuacji na Słowacji. Joanna Szymanowska prezentuje zagadnienie rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym jako podmiotu polityki społecznej. Kwestia pomocy rodzinie z perspektywy pracy socjalnej jest przedmiotem namysłu w tekście Joanny Kluczyńskiej. Stanisława Pogorzelska sygnalizuje zagadnienie aktualności wychowania przez czytanie w kontekście współczesnych przemian kulturowych. Ks. Kazimierz Pierzchała natomiast, w ostatnim tekście trzeciej części monografii, analizuje zagrożenia niedostosowaniem społecznym w odniesieniu do problemów emocjonalnych młodzieży w rodzinie, w grupie rówieśniczej i w szkole.

Czwarta, ostatnia część monografii podejmuje problem pomocy rodzinie współczesnej. W kolejnych ośmiu rozdziałach prezentowane są różne aspekty tego zagadnienia. Ks. Czesław Ciekiera opisuje możliwości psychologiczno-pastoralnej pomocy małżeństwom i rodzinom. Ks. Adam Skreczko przypomina o pedagogizacji rodziców jako formie pomocy współczesnej rodzinie. Z kolei Katarzyna Laskowska przedstawia prawny aspekt kwestii pomocy rodzinie, pisząc o środkach prawnych ochrony członków rodziny przed przemocą. Problemu przemocy w rodzinie dotyczy również następny tekst – autorstwa Pawła Karpowicza, który stawia kwestię rodziny wolnej od przemocy jako wyzwania cywilizacyjnego. Agata Jacewicz, w kolejnym rozdziale, pisze o formach partnerskiej współpracy nauczyciela wychowania przedszkolnego

z rodziną. Psychopedagogiczne determinanty profesjonalnej pomocy rodzinie charakteryzują w swym tekście Agnieszka Ilendo-Milewska i Anna Wojtach. Ewa Romanowska analizuje programy edukacji zdrowotnej wspierające rodzinę z perspektywy polityki społecznej Białegostoku w XXI wieku. W ostatnim tekście monografii Beata Krzesińska-Żach pisze o grupach wsparcia dla rodziców dzieci nieuleczalnie chorych.

Międzynarodowy zespół uznanych naukowców, interdyscyplinarnie zakreślone spektrum badań, ważne tematy podejmowane przez autorów monografii – wszystko to decyduje o tym, iż każdy, komu nie jest obojętny problem kondycji współczesnej rodziny, kto zajmuje się naukowym rozpoznaniem tego tematu, powinien mieć na półce prezentowaną książkę.